Monitor Verbeteraanpak Passend Onderwijs Samenwerkingsverbanden.
Versie: 14-3-2021

Deze monitor geeft inzicht in de voortgang op de uitgangspunten van Passend Onderwijs. De nieuwe taken en verantwoordelijkheden van samenwerkingsverbanden worden uitgewerkt in uitgangspunten van het beleid.
De verschillende taken en verantwoordelijkheden worden omschreven aan de hand van de termen: zorgen voor, regievoeren, stimuleren en ondersteunen. Hieronder zijn de definities gegeven van wat we met deze termen in deze context van het programma van eisen bedoelen.

- *Zorgen voor:* verantwoordelijk zijn voor een bepaalde taak en hierover verantwoording afleggen en hierop aanspreekbaar zijn.
- *Regievoeren:* verantwoordelijk zijn voor het sturen op samenwerking met verschillende partijen.
- *Stimuleren:* voorwaarden creëren en barrières wegnemen om het beoogde resultaat tot stand te brengen.
- *Ondersteunen:* op aanvraag de verantwoordelijke partij de hulp en expertise bieden die behulpzaam is om een verantwoordelijkheid uit te voeren.

Geef per indicator of het ja is (aanwezig), nee is (niet aanwezig) of nog in ontwikkeling (i.o) is.

Uitgangspunten en Indicatoren	
Uitgangspunt 1: Ondersteuningsbehoefte is leidend. Wat heeft deze leerling in deze situatie nodig? Daarna: hoe gaan we dat organiseren en arrangeren, wie hebben we daarvoor nodig en hoeveel kost het?	
Specifieker maatwerk.	S*amenwerkingsverbanden* zorgen dat er afspraken zijn over een vangnet voor scholen binnen het samenwerkingsverband om te zoeken naar andere oplossing wanneer maatwerk niet goed uitpakt, zodat scholen leerlingen met complexe problematiek eerder een kans zullen geven.
Integrale doorbraakaanpak.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat zij in het OOGO afspraken maken met gemeenten over een heldere, effectieve regionale overleg- en beslisstructuur voor het tegengaan van verzuim (wettelijk verplichte doorbraakaanpak), zodat leerlingen niet onnodig lang hoeven te wachten op een passend aanbod binnen onderwijs, al dan niet in combinatie met jeugdhulp.
Leerlingen vervoer.	S*amenwerkingsverbanden* zorgen dat ze in het OOGO afspraken maken met gemeenten over leerlingenvervoer, waarin is vastgelegd wat wordt verstaan onder meest toegankelijke school in relatie tot vervoer (inclusief kwaliteit van zorg) en onder welke voorwaarden leerlingen in aanmerking komen voor leerlingenvervoer, zodat een passende plek ook bereikbaar is voor een leerling.
Complexe ondersteuningsvragen.	*Samenwerkingsverbanden* voeren regie in het creatief naar ruimte zoeken en partijen aanspreken om zowel maatwerk tot stand te brengen als de juiste zorg te leveren, zodat leerlingen met complexe ondersteuningsvragen een plek hebben binnen het onderwijs.
Samenwerking met gemeenten.	*Samenwerkingsverbanden* voeren vanuit het onderwijs regie op de samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders op regionaal niveau, zodat er heldere gezamenlijke beleidsafspraken zijn over de afstemming tussen onderwijs en zorg met een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling waar partijen op aanspreekbaar zijn en waar professionals mee uit de voeten kunnen.

Uitgangspunten en Indicatoren.	
Uitgangspunt 2: Leerling wordt gehoord. De leerling heeft inspraak in het gesprek over zijn/haar behoefte. Zijn/haar mening moet meetellen bij beslissingen over hun eigen ondersteuning.	
Aandacht voor overgangen bij extra ondersteuning.	*Samenwerkingsverbanden* ondersteunen scholen bij de begeleiding van leerlingen bij alle overgangen in het onderwijs (po naar vo, vo naar mbo of tussen scholen) en bij de overgang van school naar werk (loopbaanbegeleiding).
Afspraken hierover in het ondersteuningsplan.	Samenwerkingsverbanden zorgen dat zij hierover afspraken maken in het ondersteuningsplan, zodat leerlingen op deze kwetsbare momenten niet uit beeld raken en de begeleiding krijgen die ze nodig hebben.

Uitgangspunten en Indicatoren.	
Uitgangspunt 3: Leraar wordt ondersteund en toegerust. Een school waar de beloofde ondersteuning op orde is, waar een goed pedagogisch en didactisch klimaat heerst, waar een gedragen, werkende ondersteuningsstructuur is, waar wordt gedacht in mogelijkheden en waar professionals, ouders en leerlingen tevreden zijn met hun betrokkenheid, ook als niet alles mogelijk blijkt te zijn, is een zorgzame school.	
Stimuleren expertise uitwisseling.	*Samenwerkingsverbanden* stimuleren expertise-uitwisseling tussen scholen en professionals (binnen en tussen regulier en (voortgezet) speciaal onderwijs), zodat de kennis en expertise die aanwezig is in specialistische centra meer ten goede komt aan de ontwikkeling van leraren in het regulier onderwijs en scholen voor regulier en speciaal onderwijs onderling van elkaar leren.
Specialisten binnen de scholen.	*Samenwerkingsverbanden* verbinden en stimuleren specialisten binnen de scholen in de regio dat ze gezamenlijk leren en uitwisselen, zodat netwerken opgebouwd kunnen worden waarin expertise en ervaring worden uitgewisseld, geborgd en doorontwikkeld, die de ondersteuning in de scholen versterkt.

Uitgangspunten en Indicatoren.	
Uitgangspunt 4: De ouder is gelijkwaardig partner. Ouders worden goed geïnformeerd over wat een school voor hun kind te bieden heeft en krijgen steeds tijdig een eerlijk beeld als dat aanbod er (nog) niet is. Ook het betrekken van ouders in de gesprekken over ondersteuning moet structureel zijn geregeld. De school leeft het instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het OPP na. In de ondersteuningsstructuur van de school is vastgelegd waar ouders terecht kunnen met vragen over ondersteuning op school.	
Ouder- en jeugd informatiepunt.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen voor het opzetten van een ouder- en jeugdinformatiepunt voor vragen en advies over mogelijkheden in onderwijsondersteuning in de regio, zodat ouders zich gehoord voelen, weten waar ze terecht kunnen en informatie goed vindbaar is.
Betrokkenheid ouders.	*Samenwerkingsverbanden* betrekken ouders bij de vormgeving en het periodiek evalueren van het ouder- en jeugdinformatiepunt, zodat het informatiepunt aansluit op reële vragen van ouders.
Duidelijkheid escalatie mogelijkheden.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen voor een duidelijke escalatieladder binnen de school en het samenwerkingsverband die aansluit bij de landelijke escalatieladder en bekend is bij ouders, zodat ouders weten waar ze wanneer terecht kunnen met vraag of kwestie aangaande de ondersteuning van hun kind.
Onafhankelijk advies aan ouders.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen voor een vorm van onafhankelijke advies aan ouders, zodat ouders ondersteund kunnen worden bij hun vragen over de ondersteuningsmogelijkheden of wanneer ze er niet uitkomen met de school.

Uitgangspunten en Indicatoren.	
Uitgangspunt 5: Dekkend netwerk van voorzieningen in elke regio. In elk samenwerkingsverband is een dekkend netwerk van voorzieningen. Daarbinnen is de ruimte om in te spelen op de ondersteuningsbehoefte van leerlingen en het aanbod steeds te kunnen aanpassen. Er is sprake van een dekkend netwerk als elk kind met een extra ondersteuningsbehoefte in de naar school gaande leeftijd een ononderbroken ontwikkelingsproces in de regio kan doormaken en daar een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgt.	
Vrijstellingen 5 onder a.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat de onderwijskundige benaderingswijze van de leerling mee wordt gegeven aan de arts, bij een verzoek tot een vrijstelling van onderwijs op lichamelijke of psychische gronden (5 onder a), zodat dit wordt meegewogen in het medisch oordeel van een arts.
Meer zicht op het aantal vrijstellingen	S*amenwerkingsverbanden* zorgen dat zij meer zicht krijgen op het aantal vrijstellingen en de problematiek die hierachter schuilgaat, doordat zij betrokken zijn in het proces van het ontstaan van vrijstellingen, zodat samenwerkingsverbanden aanbod kunnen ontwikkelen die zo goed mogelijk aansluit bij de vraag van deze leerlingen en er mogelijk toe kan leiden dat een leerling op termijn weer onderwijs gaat genieten.
Afspraken met cluster 1 en 2 bij extra ondersteuning.	S*amenwerkingsverbanden* zorgen voor afspraken met scholen voor cluster 1 en 2 over extra ondersteuning binnen het regulier onderwijs en de overgangen van cluster 1 of 2 scholen naar regulier onderwijs, zodat onderling duidelijkheid is over wat tot de basisondersteuning behoort en wanneer de ondersteuningsplicht voor cluster 1 en 2 ingaat voor de extra ondersteuning.
Aanpak verzuim.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat ze het aanbod uitbreiden wanneer blijkt dat verzuim ontstaat als gevolg van het ontbreken van een zo passend mogelijke plaats voor een leerling en adviseren scholen hierop op casuïstiek, zodat minder leerlingen thuis komen te zitten.
Eens in de 4 jaar vaststellen van het ondersteuningsplan.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat ze minstens eens in de vier jaar het ondersteuningsplan vaststellen in samenspraak met de ondersteuningsplanraad en brede betrokkenheid van bijvoorbeeld gemeente, leraren, ouders en leerlingen, zodat het gedeeld en gedragen plan vormt van alle betrokken partners in de regio dat richting geeft aan het handelen in de school.
Een gezamenlijke visie op de basis- en extra ondersteuning.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat ze met de gemeente een gezamenlijke visie vastleggen op de basis- en extra ondersteuning en zorg in afstemming met de visie zoals bedoeld in de Jeugdwet en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het dekkend netwerk (o.a. welke voorzieningen en zorg op welke scholen, welke voorzieningen (extra) nodig, hoe ingericht en hoe gefinancierd) en de wijze waarop het niveau daarvan in de scholen stapsgewijs wordt verhoogd, zodat zoveel mogelijk leerlingen in de klas binnen de reguliere context de ondersteuning en zorg krijgen die ze nodig hebben.
Beschikbaar stellen van middelen, contacten en expertise.	*Samenwerkingsverbanden* ondersteunen en adviseren scholen in het bieden van extra (complexe) ondersteuning in de reguliere context, door middelen, hulpmiddelen, expertise en contacten beschikbaar te stellen, zodat kennis binnen het samenwerkingsverband verspreid wordt en zoveel mogelijk

	leerlingen in de klas binnen de reguliere context de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.
Scheppen van voorwaarden van een dekkend netwerk.	*Samenwerkingsverbanden* voeren regie op het scheppen van voorwaarden voor een dekkend netwerk van voorzieningen in het onderwijs en waar nodig in combinatie met jeugdhulp en (jeugd)zorg en dit tot stand te brengen wanneer dit er niet is, zodat blinde vlekken worden opgelost en alle leerlingen een passende plek kunnen krijgen.
Scholen stimuleren expertise uit te wisselen.	*Samenwerkingsverbanden* stimuleren dat scholen expertise uitwisselen, zowel tussen regulier en (voortgezet) speciaal onderwijs als binnen het regulier en het (voortgezet) speciaal onderwijs en zorgen dat hierop een gezamenlijke visie en afspraken hierover in het ondersteuningsplan worden opgenomen, zodat meer kennis en expertise binnen het regulier onderwijs wordt opgebouwd en zoveel mogelijk leerlingen in de klas binnen de reguliere context de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.
Regie voor het vinden van een passende plek voor een individuele leerling.	*Samenwerkingsverbanden* voeren regie op het vinden van een passende plek voor een individuele leerling, wanneer de ondersteuningsvraag complex is en scholen hier niet uitkomen, zodat leerlingen niet tussen wal en schip raken en onnodig lang wachten op een passende plek.
Doorgaande cyclus van kwaliteitszorg van het ondersteuningsaanbod.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen voor een doorgaande cyclus van kwaliteitszorg waarin het ondersteuningsaanbod wordt gemonitord, zodat zicht is op de kwaliteit en het kan ingrijpen wanneer de situatie daarom vraagt.

Uitgangspunten en Indicatoren.	
Uitgangspunt 6: Transparantie en verantwoording over de ondersteuningsmiddelen. Het budget is in principe bedoeld voor de organisatie van extra ondersteuning bovenop de basisondersteuning, maar kan afhankelijk van afspraken in het samenwerkingsverband ook voor de verhoging van de basisondersteuning worden ingezet. Voor de basisondersteuning en een basisondersteuningsstructuur is in de lumpsum rekening gehouden.	
Periodiek overleg met interne toezichthouders.	S*amenwerkingsverbanden* stimuleren dat het intern toezicht periodiek overlegt met het intern toezicht van de schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband, zodat een professionele dialoog tot stand wordt gebracht over de bestuurlijke samenwerking.
Onafhankelijk toezicht.	S*amenwerkingsverbanden* zorgen dat het bestuur en intern toezichthoudend orgaan organiek gescheiden zijn waarbij minimaal een lid onafhankelijk is van de schoolbesturen in het samenwerkingsverband, zodat het intern toezicht beter in positie is haar toezichthoudende rol goed in te vullen.
Verschillende expertises binnen het intern toezicht.	S*amenwerkingsverbanden* zorgen dat in het intern toezicht verschillende expertises vertegenwoordigd zijn, met tenminste kennis op de volgende gebieden: onderwijskundig, financieel en jeugdhulp en (jeugd)zorg, zodat het in staat is toe te zien op de complexe opdracht van het samenwerkingsverband, een goede besteding van de middelen en het bestuur terzijde kan staan in de samenwerking met jeugdhulp en (jeugd)zorg.
Continue dialoog met schoolbesturen.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen voor een continue dialoog met schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband over doelen, daaraan verbonden middelen en passende verantwoording, zodat de doelen en de verdeling van middelen onder schoolbesturen inzichtelijk zijn voor schoolbesturen.
Beleidsrijke verantwoording over de besteding van de middelen.	Samenwerkingsverbanden zorgen voor integrale en beleidsrijke verantwoording over de besteding van de middelen voor passend onderwijs, zodat inzichtelijk is of de doelen die het samenwerkingsverband zich heeft gesteld zijn gehaald.
Actieve informatiedeling met de ondersteuningsplanraad.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen voor actieve informatiedeling met de ondersteuningsplanraad en het intern toezicht over doelen en daaraan verbonden middelen vooraf en goede verantwoording achteraf, zodat de medezeggenschap en intern toezicht in staat worden gesteld hun rol goed in te vullen.
Benodigde faciliteiten voor de ondersteuningsplanraad.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat de ondersteuningsplanraad beschikt over benodigde faciliteiten (o.a. tijd, middelen training) en stimuleert de ondersteuningsplanraad om aan expertiseontwikkeling kan doen, zodat de medezeggenschap haar rol goed kan invullen.
Intern half jaarlijks toezicht overleg.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat de ondersteuningsplanraad en intern toezicht halfjaarlijks overleggen, zodat zij elkaars controlerende taak kunnen versterken.
Hoogte van de reserves in balans met de uitgaven.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat ze de hoogte van de reserves in balans brengen met de uitgaven en verwachte risico's, conform de signaleringswaarde van de Inspectie van het onderwijs. Bij het overschrijden van de signaleringswaarde zonder goede reden zorgen samenwerkingsverbanden voor een bestedingsplan om teveel aan reserves af te bouwen binnen het

	lopende en komende schooljaar. Dit bestedingsplan dient deze extra reserves tegen gunste te laten komen van ondersteuning aan de leerling. Het samenwerkingsverband stemt dit bestedingsplan af met intern toezicht en medezeggenschap.

Uitgangspunten en Indicatoren.	
Uitgangspunt 7: Acceptabele administratieve belasting. Alle betrokken partijen zoeken samen naar de balans tussen kwaliteitszorg, voorspelbaarheid en transparantie enerzijds, en het beperken van de administratieve lasten anderzijds. De school en het samenwerkingsverband dienen te vertrouwen op het professionele oordeel van het team in de school, en daarbij extra dossieropbouw te beperken.	
Toelaatbaarheidsverklaringen voor de gehele schoolperiode.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat toelaatbaarheidsverklaringen naar speciaal onderwijs voor leerlingen waarbij vaststaat dat ze voor de gehele loopbaan zijn aangewezen op het (voortgezet) speciaal onderwijs, wordt standaard voor de gehele po- en vo-schoolperiode afgegeven. Deze toelaatbaarheidsverklaring wordt alleen herzien als dat in het belang van de leerling is.
Operatie "Regels ruimen" bij samenwerkingsverbanden.	S*amenwerkingsverbanden* voeren regie om in 2021 samen met scholen een operatie 'regels ruimen' uit te voeren en zo onnodige regels schrappen, zodat scholen en samenwerkingsverband overeenstemming hebben over de regels en procedures die hen helpen en waar ze zonder kunnen.
TLV's op basis van een landelijk afgesproken format.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat toelaatbaarheidsverklaringen op regionaal niveau verstrekt worden op basis van een landelijk afgesproken format, zodat scholen voor (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs niet onnodig worden belast met veel verschillende aanvraagprocedures.
TLV's voor cluster 3 worden voor de gehele schoolperiode verstrekt.	*Samenwerkingsverbanden* zorgen dat toelaatbaarheidsverklaringen voor cluster 3 voor de gehele schoolperiode worden verstrekt, zodat alleen herzien wordt wanneer een van de betrokken partijen dat nodig vindt.